

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

INFORMACINIS BIULETENIS Nr. 5/6(305/306) 2020 BIRŽELIS/LIEPA

IŠ BAKALAURO IR
MAGISTRO DIPLOMŲ
TEIKIMO ŠVENČIŲ
VILNIAUS FAKULTETE

V. Jankausko nuotr.

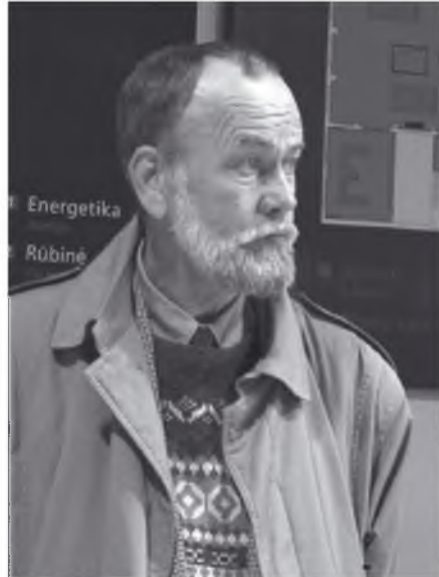
AKADEMIJOS ŽMONĖS

Dailėtyrininkė dr. Rūta Janonienė

Grafikas prof. Edmundas Saladžius

Tekstilininkas, grafikas doc. Jonas Stankevičius

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS KRONIKA

Birželis

- 10 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Indrės Liškauskaitės paroda „Swell, Swell 2“
- 13 d. VDA Telsių galerijoje atidaroma Telsių fakulteto bakalaurų baigiamųjų darbų paroda
- 18 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Liang Keyan tapybos paroda „Fragments of Journey“
- 20 d. Senuosiuose rūmuose atidaroma VDA ADDAM lektorės Aistės Burkės mokinių paroda „Kubistinės interpretacijos“
- 23 d. „Pylimo galerijoje“ atidaroma prof. Jono Kazlausko tapybos paroda „Improvizacijos“
- 25 d. Galerijoje „Atletika“ atidaroma Fotografijos ir medijos meno katedros magistrantų paroda „#FAMM.MA2020.doc“
- 30 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Laimos Kreivytės paroda „Laukiu“
- 30 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Marijos Sučilaitės ir Urtės Bakaitės paroda „Augti tyliai“

Liepa

- 1 d. Prasideda registracija į VDA magistrantūros studijas
- 2 d. „Titanike“ atidaroma „Jaunojo dizainerio prizo 2020“ paroda, apdovanojami konkurso nugalėtojai
- 2 d. Galerijoje „5 malūnai“ atidaroma Vaivos Lanskoronskytės paroda „Into asylum...“
- 3 d. Bakaluro diplomų teikimo šventė Vilniaus fakultete
- 3 d. Galerijoje „Židyns“ atidaroma tautodailės paroda „Protėvių ženklai tradicinėje tekstilėje“
- 7 d. Bakaluro ir magistro diplomų teikimo šventė Klaipėdos fakultete,

Is Liang Keyan parodos

Parodoje „Into asylum...“

bakaluro diplomų teikimo šventė Telsių fakultete

8 d. Bakaluro ir magistro diplomų teikimo šventė Kauno fakultete

9–12 d. Ant „Fluxus“ tiltelio veikia Oskaro Gudo

skulptūrinė instaliacija „Prakriti“, skirta gatvės teatro festivaliui SPOT

10 d. Daktaro ir magistro diplomų teikimo šventė Vilniaus fakultete

10 d. „Titanike“ atidaroma VDA absolventų (MA) baigiamųjų darbų paroda „Dokumentacija. Laikas“

„VDA lauko ekspozicija“ veikia Aistės Kalvelytės paroda „#auto-tortai“

Laimos Kreivytės parodos atidarymo

Instaliacija „Prakriti“

Apžvelgiant pirmąją nuotolinę Dailėtyros instituto konferenciją

Vilniaus dailės akademijos Dailėtyros institutas daugiau kaip 20 metų rengia kasmetines konferencijas įvairiomis temomis. Šiųmetinė konferencija, pavadinta „Materialus knygos kūnas: tradicijų ir naujovių sąveikos“, nusprendė paskirti spausdintai knygas, aptarti jos sandaros ir struktūros klausimus, atskirti knygas kuriančių dailininkų pavyzdžius. Iš pirmo žvilgsnio tema gali atrodyti gana siaura ir specifinė, tačiau reikia suvokti, kad joje slypi daugybė fenomenų – pradedant antraštiniais lapais, šriftais, iliustracijomis, įrašymais, baigiant dailės stilių įtakomis. O kai tie reiškiniai išskleidžiami plačioje chronologijoje, paliečiama laiko ir erdvės problematika, paaiškėja, kad knyga ir jos galutinis medžiaginis pavidalas apima labai daug plataus spektro tyrimų. Konferencijos metu planavome surengti vieną stendinių pranešimų A. ir A. Tamošaičių galerijoje „Židyns“ ir aplankyti dvi temines parodas. Vieną jų rengė Vilniaus universiteto biblioteka, šiemet mininti garbingą 450 metų jubiliejų, o kitą, skirtą XXVII Knygos mėgėjų draugijai, išikūrusiai Nepriklausomyje Lietuvoje, leidusiai savo metraščių ir gyvuojančiai iki šių dienų, – Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka. Taip pat svečiams ir konferencijos dalyviams renginio pabaigoje norėjome parodyti Kazio Varnelio namus-muziejų, kurio kolekcija atspindi unikalų šio dailininko požiūrį į knygą. Bet pasikeitusi pasaulio sveikatos situacija privertė mus greitai pergalvoti konferencijos formatą ir persiorientuoti į nuotolinę konferenciją. Naujasis formatas ne tik varžė, bet ir suteikė tam tikrų privalumų. Paradoksalu, bet apie knygą kaip apie daiktą, kurį galima paimti į rankas, pavartyti, pajauti jo dydį, svorį, popieriaus faktūrą, net kvapą, kalbėti teko pasitelkus elektronines priemones. Netekome galimybės surengti konferenciją lydinčią knygų ekspoziciją ir gyvai bendrauti su knygų tyrėjais ir kūrėjais, ketinusiais atvykti į Vilnių iš įvairių šalių. Kita vertus, atradome naujų galimybių, apie kurias iki šiol nebuvo susimąstę. Labiausiai pradžiuo konferencijos klausytojų skaičius (o jų buvo 581) ir turėjome pripažinti, kad dar nei viena iš kasmetinių Dailėtyros instituto konferencijų iki šiol nebuvo sulaukusi tokios didelės auditorijos.

Klausytis pranešimų jungėsi žmonės iš daugelio pasaulio šalių, tad pirmą kartą pasiekėme tokią plačią sklaidą, tapome pastebėti tarptautiniu mastu. Netikėtai platesnės tarptautinės tyrėjų bendruomenės susidomėjimas įkvepia ir skatina galvoti, kad ir ateityje turėtume naudotis nuotoliniais tyrimų sklaidos būdais ir nepamiršti, kad gyvename skaitmeninių technologijų klestėjimo laikais, galime išnaudoti jų teikiamas galimybes.

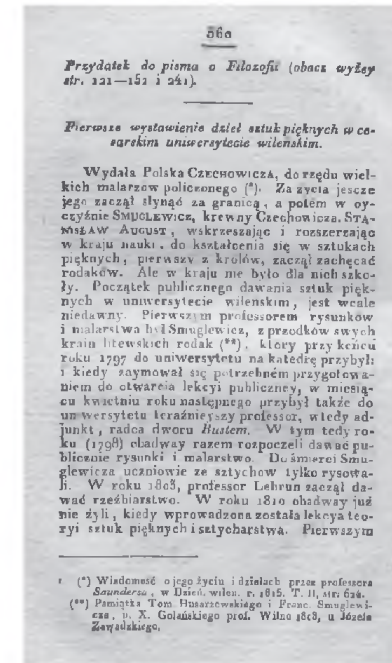
Konferencijos pranešimai apėmė plačią chronologiją. Toks pasirinkimas – pradėti nuo seniausių knygų – gražiai susisaukė su Vilniaus universiteto bibliotekos 450-uoju gimtadieniu. Reikia pripažinti, kad ši biblioteka buvo labai svarbus faktorius, formavęs LDK knygos kultūrą, ir ypač – Vilniuje, LDK sostinėje. Mano manymu, bibliotekos įtaka kultūrai iki šiol nėra deramai įvertinta. Dabar atrodo, kad senieji spaudiniai ne tokie aktualūs, bet anuomet, jie buvo tiesiog neįkainojamos vertės, tiek turinio, tiek formos aspektais. Šiandien, naudodamiesi jais, mes rašome disertacijas ir kuriame intelektualinį diskursą, o anuomet, knygos tiesiog keitė pasaulį. Nors knyga bibliotekoje buvo prieinama tik retam, išsilavinusiam ir mokslo žinių siekiančiam skaitytojui, bet per knygas keliavo visa informacija, mokslo inovacijos, pažanga ir pan. Knygos formavo maldingumo tradicijas, o religijų ir kalbų įvairovė nulėmė savitą Vilniaus spaustuvių knygų braižą, daugeliu atveju, artimą Vakarų Europos knygos išvaizdai, bet ir atliepantį vietinę tradiciją. Konferencijoje buvo kalbėta ne vien apie senąją knygą, bet ir apie šiuolaikinius knygos meno procesus, dailininko knygą, knygų kanoną ir pan. Akivaizdu, kad vienoje konferencijoje neįmanoma išskleisti visų su knygos dizainu susijusių problemų, nes tai yra labai įvairialypis laukas, kuriame vienodai stipriai veikia, tiek tekstiniai, tiek vaizdiniai, tiek struktūriniai knygos elementai. Visi konferencijos pranešimai bus atspausdinti viename iš būsimų VDA žurnalo *Acta Academiae Aritium Vilnensis* numerių, skirtame šios konferencijos medžiagai, o kol kas, iki šių metų pabaigos, pranešimų įrašus galima išklausti VDA Dailėtyros instituto Konferencijos nuorodoje.

Jolita Liškevičienė

Prieš 200 metų įvyko pirmoji dailės studentų paroda Vilniuje

Šį birželį sukako 200 metų nuo tuometiniame Vilniaus Imperatoriškame universitete veikusių pirmosios dailės studentų darbų parodos. 1793–1832 metais Vilniaus universitete veikusias architektūros ir dailės katedras laikome šiandieninės VDA ištakomis, tad ir 1820-ųjų parodą galime vadinti dabartinių studentų rengiamą ekspozicijų pirmtake. Parodą surengė Tapybos katedros profesorius Jonas Rustemas (1762–1835), o temą – „Lemno saloje paliktą Filoktetą Neoptolemas įkalbinėja vykti į Trojos mūšį“ – pasiūlė Klasikinės filologijos katedros profesorius Gotfrydas Ernestas Grodekas (1762–1825).

Konkursinėje parodos dalyje dalyvavo tuometiniai studentai Vincentas Smakauskas (1797–1876), Valentinas Vankavičius (1800–1842), Vincencas Slaveckis (1794?–po 1844), Andrius Valinavičius (1792–1863?) ir Karolis Adolfas Guderlėjus (1800?–minimas iki 1832). Pirmoji vieta slapta balsavimu pripažinta Vankavičiumi.

(*) Wiedome o jego życiu i dziełach grze profesora Smakauska, w Dziełach wileńskich, t. II, str. 638.
(**) Pamiętniki Tom. Huszarowicza i Pocz. Smakauska, t. I, X. Golskiego wyd. Wilno 1863, u. 162a. Zarys karyk.

nukelta į 6 psl.

Vincencas Gečas

1931 02 07 – 2020 06 17

Vincencas Gečas gimė Mažeikiuose, ten mokėsi gimnazijoje. 1951 m. baigęs Kauno dailės mokyklą, įstojo į LTSR valstybinį dailės institutą (VDI) ir iki 1957 m. studijavo tapybą. Po studijų liko dėstyti Tapybos katedroje. 1958 m. įstojo į TSKP. 1969–1974 m. buvo VDI prorektorius mokslo ir mokymo reikalams, 1974–1988 m. – rektorius. 1980 m. jam suteiktas profesoriaus vardas. Nuo 1989 m. dėstė Šiaulių pedagoginiame institute (nuo 1997 m. Šiaulių universitete).

Tapytoju karjerą pradėjo 1959 m. nutapęs kompoziciją „Kolūkio turguje“, kuri tais pačiais metais vykusioje teminio paveikslų parodoje Taline įvertinta TSRS Dailininkų sąjungos diplomu ir I premija. Nuo 1957 m. buvo kandidatas į Lietuvos dailininkų sąjungos narius, nuo 1960 m. – narys. 1964–1968 m. LTSR dailės fondo pirmininkas. V. Gečas, buvo vienas iš nedaugelio Lietuvos tapytojų, turėjęs galimybę stažuotis Italijoje (1962–1963 m.). 1969 m. už meninę veiklą apdovanotas LTSR respublikine premija, 1974 m. V. Gečui suteiktas LTSR nusipelnusio meno veikėjo, o 1981 m. – LTSR liaudies dailininko garbės vardas. Nuo 1959 m. savo darbus rodė parodose ne tik Lietuvoje, bet ir Italijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Estijoje, Rusijoje. Lietuvoje ir užsienyje surengė per dešimtį galerinių parodų. Tapytojo drobių yra įsigiję Lietuvos muziejai, Maskvos Tretjakovo galerija, mokslo ir meno įstaigos, privati kolekcininkai iš Olandijos, JAV, Kanados ir kitų šalių.

Anot dailėtyrininkų, šiuolaikinė lietuvių tapyba būtų sunkiai įsivaizduojama be V. Gečo įtakos. Tapytojas buvo viena svarbiausių asmenybių savo kūryba ugdytųjų šiandienos dailininkų kartą. Savo kūryboje V. Gečas pirmiausia atsiskleidė kaip socialinės tikrovės stebėtojas. Dažnai jo darbuose galima įžvelgti raiškias, kartais net ironizojančias, kasdienybės motyvas. Paveikluose netrūksta kinematografiškumo – kompoziciją tapytojas perteikdavo kaip fotografijos ar filmo kadra. Vėlyvojo kūryboje daugiau vyruoja gamtos motyvai, peizažai, natūrmortai.

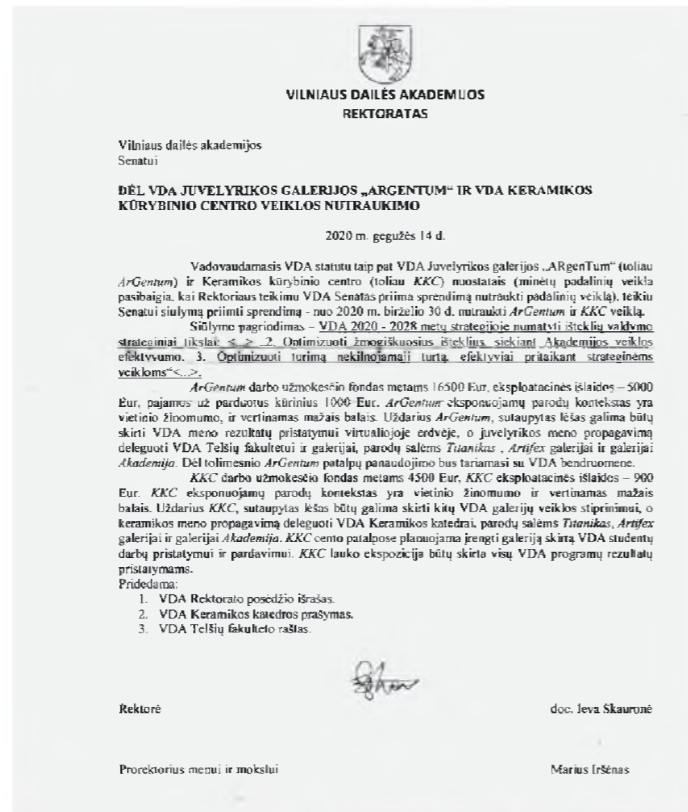
V. Gečas žinomas ir kaip talentingas piešėjas sugebėdavęs išraiškiai ir detalai perteikti formą popieriaus lape. Pasak pačio tapytojo, „Menas turi būti išraiškingas. Tai svarbiausia jo funkcija“. Visgi, tikroji kūrėjo tapybos jėga yra spalvos. Jis vienas talentingiausių koloristų šiuolaikinėje lietuvių tapyboje, nebijojęs eksperimentuoti ant drobės.

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS TARYBOJE

Posėdis vyko 2020 m. birželio 5 d. neakivaizdiniu būdu, balsuojant elektroniniu paštu. Iš 9 Tarybos narių balsavo 7. Pirmiausia svarstytas „VDA strateginio veiklos plano 2020–2022 m.“ tvirtinimas. Šis planas, kuris yra patvirtinto VDA strateginio plano 2020–2028 m. dalis, buvo derintas fakultetuose, Rektorate ir Senato darbo komitetuose. 2020 m. gegužės 27 d. jam vienbalsiai pritarė ir teikė Tarybai tvirtinti Senatas. Vienbalsiai nutarta tvirtinti „VDA strateginį veiklos planą 2020–2022 m.“

Svarstytas „Įmokų už studijas dydžių, mokantiems visą studijų kainą“, tvirtinimas. Pagal VDA Statutą Rektorė teikė VDA Tarybai tvirtinti Įmokų už studijas dydžius, mokantiems visą studijų kainą. Nutarta tvirtinti (6 balsai už, 1 susilaikė) „Įmokų už studijas dydžius, mokantiems visą studijų kainą“.

Tarybos nariams susipažinti buvo pateikta informacija apie VDA galerijos „ArGenTum“ ir Keramikos kūrybinio centro naikinimą. Klausimo medžiaga buvo svarstyta Keramikos katedroje, Telsių ir Vilniaus fakultetuose, Rektorate, Senato darbo komitetuose, Senato posėdyje. Medžiaga derinta su Akademijos teisininke. Tarybai pateikti VDA Telsių fakulteto Rektorei, Senatui ir Tarybai adresuotas laiškas dėl VDA „ArGenTum“ galerijos ir Rektorato raštas dėl „ArGenTum“ ir Keramikos kūrybinio centro. 2020 05 27 Senato posėdyje Nr. S-2020-5, remiantis padalinių nuostatais, buvo priimtas nutarimas nuo birželio 30 d. panaikinti VDA galeriją „ArGenTum“ (20 balsų už, 1 – prieš, 5 susilaikė; nutarimas Nr. S-2020-5/20) ir Keramikos kūrybinį centrą (24 balsai už, 2 susilaikė; nutarimas Nr. S-2020-5/21).

Apdovanoti geriausi šių metų jaunieji dizaineriai

VDA parodų salėje „Titanikas“ apdovanoti „Jaunojo dizainerio prizų“ geriausi šių metų dizaineriai ir atidaryta darbų paroda. Konkurse galėjo dalyvauti visi dizaino studijas šiais metais baigę studentai iš visos Lietuvos. Kai kurios mokslo institucijos dėl nuotolinio mokymosi karantino metu studentų baigiamųjų darbų ginimą nukėlė į vasaros pabaigą, tačiau nepaisant to buvo pateikta 41 paraiška.

„Ankstesniais metais paraiškos pasiskirstydavo beveik vienodai per visas kategorijas. Šiais metais daugiausiai paraiškų buvo iš komunikacijos dizaino kategorijos. Tai rodo, kad rinka kinta, atsiranda stiprių žaidėjų ne tik tarp mados ar produkto kūrėjų. Norime, kad šis konkursas jauniems dizaineriams taptų geru tramplynu į ateitį, kad jie sugebėtų ne tik kurti, bet ir komercializuoti savo kūrybą“, – pasakoja VDA Dizaino inovacijų centro (DIC) direktorius Marius Urbanavičius.

Daugiausiai, 34 paraiškas, pateikė VDA Vilniaus fakulteto studentai. Taip pat sulaukta konkurso dalyvių iš Telsių bei Kauno fakultetų. Gautos dvi paraiškos iš Vilniaus Gedimino technikos universiteto ir Vilniaus dizaino

dar neišnagrinėti kūrybiniai laukai. L. Aliukaitei taip pat atiteko ir publikos prizas. Papildomas mados dizaino prizas atiteko Ievai Laskevičiūtei už juvelyrikos kolekciją „Perkrauti (reload) akmenys“, kurioje nagrinėjama karbonatų klasės akmenų kalcito, aragonito, dolomito ir vėstos kiaušinių lukštų savybės.

Pagrindinis produkto dizaino prizas skirtas Vilniui Vaurai už artimųjų saugos sistemą „FamiliNK“, kuri sujungia žmones ir specialiąsias tarnybas bei padeda fiksuoti reikšmingą įvykių informaciją, prisitaikydama prie individualių vartotojų poreikių. V. Vaurai taip pat atiteko ir publikos prizas.

Papildomas produkto dizaino prizas skirtas Paulinai Bradūnaitei už taktilinį muzikos grotuvą „Žaltys“, kurį gali naudoti kurtieji. Prietaisą gali naudoti tiek girdintys, tiek neprigirdintys, tiek kurtieji asmenys. Negirdimi muzikos dažniai nešiotojui ištransliuojami per vibracijas į stuburą.

Pagrindinis dizaino tyrimų prizas skirtas Justinui Dadonui už judėjimo ir skaitmeninės gamybos įgalintą atvirą dizainą „Pasidaryk-pats“ bei sukurtą spausdintų modulinį detalių sistemą „Oli“. Papildomas dizaino tyrimų

kolegijos. Iš viso buvo išrinkti keturi pagrindinio prizo nugalėtojai, apdovanoti 1 000 eurų premija, bei keturi papildomo prizo nugalėtojai, kuriems šiais metais prizus, įsteigtus įgyvendinant bendradarbiavimo su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba susitarimą, įteikė Lietuvos Respublikos Valstybinis patentų biuras. Taip pat diplomais apdovanoti publikos išrinkti geriausi dizaineriai.

Pagrindinį komunikacijos dizaino prizą laimėjo Eglė Kirlytė su spekuliatyvaus dizaino laimės parduotuve „Je tik galėčiau“, kurioje žmogus yra kviečiamas išbandyti nusipirkti laimę, tačiau už ją turi sumokėti septynias valandas savo brangaus gyvenimo laiko. Papildomą komunikacijos prizą laimėjo Ada Rotomskytė su spekuliatyvaus dizaino projektu „Neuru: dirbtinis intelektas“. Interaktyvios patirties metu stebėtojas gali „valdyti“ savo smegenų motorikos ir sensorikos centrus, kognityvinius sugebėjimus, nuotakas ir net kaitaliooti asmenybės bruožus.

Publikos prizą laimėjo Elena Motiejūnaitė su virtualios realybės instaliacija „Užmirštas miškas“.

Pagrindinis mados dizaino prizas skirtas Liepai Aliukaitei už eksperimentinę – meninę kolekciją „Imprint Nr.1“, kurioje ieškant naujų meninių išraiškų, kvestionuojamos žmogaus sau sukurtos galimybių ribos, atskleidžiami

dizaino prizas atiteko Gretai Ūbaitei už perdirbtą drabužio pritaikomumo galimybes bei meninės erdvės konceptą „Muted“. Publika savo prizą skyrė taip pat G. Ūbaitei.

VDADIC viena iš misijų – padėti dizaineriams įsitvirtinti rinkoje ir pristatyti save kaip profesionalus. Lietuvoje „Jaunojo dizainerio prizų“ parodą bus galima aplankyti iki liepos 25 d. Vėliau laimėtojų darbai pirmą kartą kelsis į tarptautinį „Dezeen“ virtualų dizaino festivalį. Vienoje žymiausių dizaino ir interjero „Dezeen“ platformoje geriausių šių metų darbų pamatys naujausiomis tendencijomis besidomintys žmonės iš viso pasaulio. „Dezeen“ prenumeratoriai sulauks naujienlaiškių, pristatančių Lietuvoje sukurtus projektus.

Pagrindinį komunikacijos dizaino prizą laimėjusi E. Kirlytė taip pat laimėjo galimybę savo darbą pristatyti lapkričio mėnesį Barselonoje vyksiančiame studentų konkurse „Art directors club of Europe“.

Šiais metais komisiją sudarė ir darbus vertino praėjusių konkursų laureatai: dizaineris Arūnas Sukarevičius, dizaineris ir verslininkas Ignas Survila, menininkė, dėstytoja bei grafikos dizainerė Monika Janulevičiūtė, grafikos dizaineris Domas Mikšys, drabužių kūrėja Liucija Kvašytė, drabužių dizainerė Morta Nakaitė ir LR valstybinio patentų biuro direktorės pavaduotoja Lina Mickienė. Tomo Kapočiaus ir Vidmanto Jankausko nuotr.

